

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

C-uppsats

Varför YouTube?

*Fem gymnasieelevers instrumentövande med
YouTube som lärare.*

Författare: Björn Lindgren

Handledare: Mats Runberg

Examinator: Olle Zandén

Termin: HT15/VT16

Ämne: Musikpedagogik

Nivå: Grund

Kurskod: 2MUÄ4E

Abstrakt

Titel: **Varför YouTube?**

Title: **Why YouTube?**

Författare: **Björn Lindgren**

I den här studien har syftet med undersökningen varit att synliggöra varför några elever använder sig av YouTube i sitt lärande av sång och instrumentspel.

Undersökningen började med en enkät med elever från ett musikestetiskt gymnasium i årskurs 3. Utifrån enkäten valdes fem frivilliga elever ut till att delta i intervjuer. Genom enkäten kom det fram att alla elever som använder YouTube i syfte att lära sig något på sitt instrument eller i sin sång främst bara lär sig specifika låtar, vilket också bekräftas i intervjuerna. Databearbetningen av intervjuerna visade på resultat som kunde delas in i fem olika kategorier/orsaker till varför elever vänder sig till YouTube, nämligen *smidighet*, *självklarhet*, *mångfald*, *låtarna* och *skola*. I resultatet förklaras hur YouTube upplevs som en plats där eleverna med självklarhet och enkelhet kan klicka sig fram till en instruktionsvideo som passar dem. Här lär de sig i sitt eget tempo, när de vill och när de har tid.

Nyckelord

Youtube.com, Informal Learning, Formal Learning, Internet as a teacher, Blended Learning, Asynchronous learning.

Tack

Jag vill tacka kurskamraten Christoffer Avisoo Sjösten för samarbetet när det gäller insamling av data samt för våra givande diskussioner. Jag har konstaterat att det är bra att ha någon att samarbeta med under en uppsats. Jag vill också tacka alla de musiker jag lyssnat på under den skrivande processen av arbetet, speciellt Bill Evans vars piano hållit mig lugn i kritiska ögonblick. Till sist får jag också tacka min handledare Mats Runberg för hur han har förklarat arbetsprocesser och tillvägagångssätt med uppsatser.

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 BAKGRUND	1
2 SYFTE	3
2.1 FRÅGESTÄLLNING	3
2.2 AVGRÄNSNINGAR	3
3 TIDIGARE FORSKNING	4
3.1 YOUTUBE OCH LÄRANDE	4
3.2 INFORMELLT LÄRANDE OCH BLENDED LEARNING	5
3.3 YOUTUBE OCH MUSIKALISKT LÄRANDE	7
3.4 YOUTUBE OCH VAD DET MUSIKALISKA LÄRANDET KAN BIDRA TILL	8
4 METOD OCH MATERIAL	10
4.1 SAMARBETE	10
4.2 VAL AV METOD	10
4.3 URVAL	16
4.4 GENOMFÖRANDET	17
4.5 DATABEARBETNING	18
5 RESULTAT	22
5.1 URVALS-ENKÄTEN	22
5.2 INTERVJUERNA	23
5.3 SAMMANFATTNING	28
5.4 SLUTSATS	30
6 DISKUSSION	31
6.1 METODDISKUSSION	31
6.2 RESULTATET OCH DEN TIDIGARE FORSKNINGEN	32
6.3 VIDARE FORSKNING	36
7 REFERENSER	37
7.1 BÖCKER OCH ARTIKLAR	37
7.2 INTERNETREFERENSER	38
7.3 INTERVJUERNA	39
8 BILAGOR	40
BILAGA A ENKÄTUNDERSÖKNING KRING YOUTUBE SOM ÖVNINGSVERKTYG	40
BILAGA B INTERVJUFRÅGOR KRING YOUTUBE SOM ÖVNINGSVERKTYG	42

1 Inledning

YouTube kom när jag var 18 år och jag hade redan spelat bas i fyra år. Det bestående minnet från när jag första gången vände mig till YouTube för att lära mig något på mitt instrument är att det inte var lätt att hitta något av värde på sidan. Den uppfattningen lever kvar hos mig och därför har jag alltid varit försiktig med att lära mig spela med hjälp av olika instruktionsvideos från YouTube. Dock har förståelsen börjat komma att möjligheterna till kunskap på YouTube faktiskt kan vara goda. Jag är därför nyfiken på hur dagens ungdomar på det estetiska programmet i gymnasiet ser på YouTube som källa till lärdom, i synnerhet eftersom de är uppväxta med detta fenomen. Vilka orsaker till varför elever vänder sig till YouTube i ett lärande syfte kan genom en undersökning synliggöras. Är det bara för att få lära sig lite extra tekniker som inte lärare i skolan tar upp, eller är det länkat till övande som de får från sina instrumentallärare? Eller är det så enkelt att de bara vill lära sig låtar som de tycker om?

På fem klick kan man gå från att titta på en instruktionsfilm om att spela höga register på tuba till att titta på Jim Carrey på *Late Show with David Letterman* när han imiterar skådespelaren David Caruso (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011 s.145).

Som Eva Georgii-Hemming och Victor Kvarnhall skriver här ovan så är nästan allt på YouTube bara några klick bort. Men även om det känns som om fenomenet har funnits under lång tid så är YouTube en hyfsat ny företeelse, vilket gör att forskningen om YouTube's utveckling och påverkan på sina användare inte alls har många år på nacken. Mycket av den tidigare forskningen existerar främst i artikelform där kortare undersökningar och slutsatser läggs fram. I denna studie behandlas en handfull av de artiklar där YouTube's existens, utveckling och användning blir belyst. Avslutningsvis behandlas också den fråga som ligger till grund för denna uppsats, nämligen varför några elever använder YouTube i syfte att bli bättre musiker.

1.1 Bakgrund

I Maj 2005 lanserade tre män YouTube (<https://www.youtube.com/yt/about/>). Grundarna var Chad Hurley, Steve Chen och Jawed Karim, som tidigare jobbat för PayPal. Jean Burgess och Joshua Benjamin Green (2009) beskriver hur YouTube

var en plattform i konkurrens med många andra, liknande, internetsidor när den kom. Varför YouTube blev den plattform som snabbt blev störst och populärast beror säkert på många faktorer, men enligt Burgess och Green (2009) menar Karim att det var just enkelheten som var den främsta orsaken. Enkelheten i att lätt kunna ladda upp, dela och sprida sina filmer och enkelheten för besökaren att kunna se dem genom streaming. (Burgess & Green 2009 s.1-5).

Från att ha varit en sida som inte hade många fler funktioner än att vara en plattform där användaren kunde ladda upp och dela videor och en plats där användaren kunde 'Broadcast yourself' så skulle YouTube så småningom utvecklas till att bli en plattform där användaren snarare bejakade sina intressen. Det kunde ta sig uttryck som att följa vissa kanaler, ladda upp videor eller bara klicka runt för att fördriva tid. I slutet av 2000-talet och början av 2010-talet blev YouTube, i likhet med andra sociala communities, stora företagsmaskiner vars modell var att koppla samman dina kreativa intressen med andra användare (Burgess 2015 s.282). Användarna i sig kunde vara företag, till exempel musikförlag som lanserade sina artisters musikvideos för att få stor spridning och uppmärksamhet. Idag är de videos som har flest visningar just musikvideos från musikförlag.

2 Syfte

Syftet med studien är att beskriva några gymnasieelevers motiv till varför de använder YouTube i sitt övande av sång och instrumentspel.

2.1 Frågeställning

- Varför använder elever på estetiska programmet i gymnasiet sig av instruktionsvideos från YouTube när de vill lära sig teknik, låtar eller teori?

Teori syftar på instruktionsvideos som behandlar skalor, ackord och genreförståelse i samband med elevens sång eller instrumentspel.

2.2 Avgränsningar

Studien syftar inte på användandet av sidor som Ultimate-guitar.com eller liknande sidor där användarna delar med sig av sina plankningar och noter. Avgränsningen sker för att de sidorna inte har instruktionsvideos som syfte, utan bara är till för att dela nerskriven kunskap om specifika låtar.

3 Tidigare forskning

Kapitel tre presenterar den forskning som behandlar kombinationen YouTube-videos och lärande i ett allmänt, musikaliskt och musiksociologiskt perspektiv. Kapitlet kopplar också till några olika former av lärande som sker ihop med YouTube.

3.1 YouTube och lärande

I och med att YouTube blir en plattform för att följa sina intressen blir det också en plats där lärare kan förmedla kunskap. Nyfikna kan enkelt använda frasen 'How to...' följt av vad de vill lära sig och de kommer snabbt att finna ett instruktionsklipp. Det finns emellertid ingen garanti för klippens pedagogiska kvalité och användbarhet. Idag föds barn in i en teknologisk värld där datorer och internet är en del av utbildning, utveckling och vardag (Jones & Cuthrell 2011 s.76). Därför tar Troy Jones och Kristen Cuthrell i sin artikel *YouTube: Educational Potentials and Pitfalls* (2011) upp just YouTubes potential som läromedel, där elever som en del av undervisningen bjöds in att lära sig och kritiskt granska innehållet från plattformen. YouTube-videos kan lärare använda direkt som en del av en instruktion i sin undervisning. Videos kan också introducera nya koncept, sprida information under inledande lektioner eller fungera som en sammanfattning i slutet av en lektion (Jones & Cuthrell 2011 s.79).

YouTube kan också vara en plats där själva lärandeprocessen lika väl kan vara medveten som spontan och där åskådaren lär sig genom omedvetna aktiviteter (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011 s.144). Lärandet kan därför vara formellt eller hamna i kategorin informellt lärande, förklaring på de begreppen kommer i ett senare stycke i detta kapitel. YouTube är också, enligt Jones och Cuthrell (2011), ett medel för att fånga elevens uppmärksamhet genom att något nytt händer. Istället för att elevens lärare pratar tar videon upp informationen läraren önskar lära ut, men med andra ord och i ett annat sammanhang. Videon kan ha en kraftfull påverkan på den som tittar genom att den stimulerar många delar av hjärnan och hjärnans olika intelligenser. I artikeln *Multimedia Teaching with Video Clips* (2009) tar Ronald A. Berk upp vilken påverkan videoklipp har på elever. En video kan aktivera många delar av hjärnan där ljud och bild samverkar för att

skapa uppmärksamhet, koncentration och intresse hos åskådaren. Integrerar lärare videos som en del av lärandet bidrar det till att eleverna får flera olika sätt att lära sig på, vilket ökar möjligheten till god inläring (Berk 2009 s.2-5).

Given the vast open access of most social networking sites, it is crucial to critically select appropriate material with clear educational value when deciding to use YouTube videos in the classroom (Jones & Cuthrell 2011 s.81)

Det stora problemet med att använda YouTube som resurs i sitt lärande är att finna passande material. Lärare måste kritiskt granska en video innan de visar eleverna den för att avgöra om instruktionsvideon är av önskad kvalitet. Ett annat problem med att använda sig av YouTube som en resurs är pålitligheten, att klippen finns kvar där år efter år. YouTubes administration kan ta bort videos om den inte följer Copyright-lagar, men kontoinnehavaren som laddade upp klippet kan också ta bort det. Kontentan blir att YouTube-användaren kan få tips om vart de kan lära sig något, men i själva verket finns inte den tänkta videon där längre (Jones & Cuthrell 2011 s.83).

Jones och Cuthrell beskriver en metod som lärare kan använda sig av för att helt lagligt ladda ner klipp och förvara dem på sin egen dator. Metoden går ut på att en lärare besöker sidan zamzar.com och där klistrar in länken till YouTubeklippet. Därefter konverterar webbsidan klippet till en fil som är möjlig att ladda ner inom 24 timmar. På så vis har läraren säkerställt att filen finns kvar för användning (Jones & Cuthrell 2011 s.82). Klippet lärare visar och ger som tips behöver dock inte vara designade för klassrummet. Hur läraren använder sig av klippet är snarare det som skapar en lärande situation, där klippet kan skapa eftertanke och diskussioner (Jones & Cuthrell 2011 s.79).

3.2 Informellt lärande och blended learning

Begreppet informellt lärande är enligt Henry Egidius *Psykologilexikon* (2008). "Spontant lärande i dagligt liv och arbete i motsats till sådant lärande som sker mer systematiskt, avsiktligt och målstyrt i skola och utbildning" (Egidius 2008 s.310). Vid granskning av hemsidan psykologiguiden.se som är kopplad till boken är begreppen vanligen använda i pedagogiska sammanhang som motsats till formellt lärande och icke-formellt lärande. Formellt lärande är här kurser i skola

och utbildningar och icke-formellt lärande är formellt lärande i kurser utanför det offentliga skol- och utbildningsväsendet (<http://www.psykologiguiden.se>).

Informellt lärande är det spontana lärandet och att lära sig från internet utanför skoltid och givna läxor är därför exempel på så kallat informellt lärande. Graham McPhail (2013) skriver att själva tillvägagångssättet i informellt lärande på senare tid har blivit en stor del av ämnet musik och musikpedagogik i skolan (McPhail 2013. s.43). Det formella och informella lärandet integreras främst när västvärldens popmusik lärs ut i musikutbildningar. Göran Folkestad (2006) menar dock att informellt och formellt lärande inte ska ses som två absoluter där någon använder sig av det ena eller det andra, utan att det ska ses som två poler mellan vilka lärandet förflyttar sig beroende på situationen. På så vis är aktivt lärande från YouTube på fritiden utanför någon kursplan mer greppbart att kategorisera eftersom lärande inte sker utan en bakomliggande tanke. Det är bara informellt och spontant i den mån att det sker utanför kursplaner, men samtidigt formellt i den mån att det är ett aktivt val från den som lär sig (Folkestad 2006 s.143).

Många inom forskarvärlden menar att informellt lärande och internet har mycket att ge (McPhail 2013; Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011; Thorgersen & Zandén 2014; Waldron 2012). Ketil Thorgersen och Olle Zandén (2014) nämner att det finns självklara fördelar för lärare, studenter och elever i att ta del av vad internet har att erbjuda, men samtidigt finns det problem. De pekar på att informellt lärande i en institutionaliserad kontext är mycket komplicerat och kräver ordentliga anpassningar för att internet ska fungera som en assisterande musiklektör (Thorgersen & Zandén 2014 s.243). McPhail (2013) anser att musikutbildningens centrala problem ligger i att hitta en passande balans mellan formell och informell, social och disciplinerad kunskap, så elever och studenter inte blir missgynnade av det informella. Eleverna ska samtidigt inte bli för omotiverade av nödvändigheten från det formella konceptet i utbildningen. Det är i en kombination som det formella och informella vill förstärka all musikalisk inlärning, där anpassning från skolan ska integrera informellt lärande i sitt tänk vid undervisning (McPhail 2013. s.46).

När lärare plockar in internet i sitt lärande skapar läraren ofta en miljö av Blended Learning, kombinationen av lektioner Off- och Online. Scott Zimmer (2015) säger att Blended Learning inte är något som helt är baserat på lärande i direkt fysisk kontakt med en lärare, men inte heller helt på lärande via internet och datorskrämar. Det är snarare en kombination där vissa lektioner kan vara traditionella och andra kan bedrivas med till exempel Skype. För att dra det ett steg längre så behöver inte lärandet som sker via datorn vara något som sker i realtid där läraren och eleven agerar samtidigt. Lektionen kan vara inspelad och tillgänglig för eleven när det passar honom eller henne bäst, så kallad asynchronous learning (Zimmer 2015). Enligt W. Ian O'Byrne och Kristine E. Pytash (2015) är styrkan i den del av blended learning som sker Online att kunna manipulera tid, rymd och plats. Här kan eleven välja att se lektionen precis när eleven vill och hur många gånger eleven vill (O'Byrne & Pytash 2015 s.138). Denna form av lärande ger eleven en större makt över sitt eget lärande, men också ett större ansvar (Zimmer 2015). Motsatsen är Synchronous Learning, lärande som sker i realtid där lärare och elev agerar samtidigt (O'Byrne & Pytash 2015 s.138).

3.3 YouTube och musikaliskt lärande

Tidigare i kapitlet nämns hur YouTube lämpar sig som pedagogiskt instrument och vilken form av lärande som där sker, men hur lämpar det sig inom musikämnet? Elever kan använda *YouTube Som Musikalisk Erfarenhet* (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011), eller *The Internet As Teacher* (Thorgersen & Zandén 2014). Hur vi lär har inte ändrats genom internet utan bara från vad vi lär, en dator där nya strategier utvecklats därför att tillgängligheten är stor. Internet är också en djup informations- och inspirationskälla att ösa ur och kan vara en social mötesplats där människor kan samla sig kring gemensamma intressen (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011 s.144).

I en studie gjord av Thorgersen och Zandén (2011) är resursen internet använd som en strategi i lärandet. Genom en aktionsforskning fick 12 musiklektörstudenter i åldrarna 20-30 år under en termin försöka lära sig ett instrument som var nytt för dem. Efter att ha valt ett instrument gick de flesta vidare med att söka på Google eller direkt gå till video-delningsidan YouTube (Thorgersen & Zandén

2014 s.236). Vid sökning på YouTube kom studenterna till vad Georgii-Hemming och Kvarnhall (2011) kallar *den digitala musikpedagogen*. Den digitala musikpedagogen behöver inte nödvändigtvis vara en video där syftet är att lära någon något om musik, det viktiga är att det är ett videoklipp som kan fungera som läromedel. Även en officiell musikvideo är alltså något som kan vara utgångspunkt för lärdomar och därmed fungera som digital musikpedagog. Ett annat exempel är om videon handlar om musikhistoria, musikens funktion eller instrumentteknik (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011 s.151).

Bland de digitala musikpedagogerna fick alltså deltagarna i aktionsforskningen leta efter information i syfte att lära sig spela. De hade dessutom tillgång till en kritisk vän, det vill säga en annan av deltagarna i studien som hjälpte till med tips och konstruktiv kritik i lärandet. I vanliga fall fungerar instrument- eller sångläraren som kritisk vän för gymnasieelever, men här var tanken alltså att studenterna skulle hjälpa varandra. Resultatet visade emellertid på svårigheter för elever att lära sig via internet, trots det stora utbudet som finns där. En tänkbar orsak är avsaknaden av någon fysisk person som uppmuntrar och motiverar dem att öva (Thorgersen & Zandén 2014 s.242).

To us it was surprising that the students – all between 20 and 30 years old – showed such little personal initiative, innovative thinking and self-motivation (Thorgersen & Zandén 2014 s.242).

Trots det nedslående resultatet fanns det dock några få som genomförde studien med ett gott resultat, alltså att de lärde sig spela ett nytt instrument. De svaga kraven utifrån gjorde att designen av uppgiften krävde väldigt mycket egen motivation och vilja till att lära sig spela från deltagarna. Detta upplägg motiverades av studiens syfte, att spegla och undersöka hur eleverna skulle klara av uppgiften med samma förutsättningar som en autodidakt har i vanliga fall (Thorgersen & Zandén 2014 s.242-243).

3.4 YouTube och vad det musikaliska lärandet kan bidra till

När personer söker sig till internet för att lära sig något kan även sökandet leda till något mer. Internet består av många olika slags communities, till exempel Facebook, Twitter och Instagram. De här tre är väldigt allmänna och breda men det

finns även smalare med fokus på lärande. Banjo Hangouts är ett sådant exempel. Banjo Hangouts är en plattform där Janice Waldron (2013) har tagit sig tid att studera och intervjua de aktiva användarna om vad de fick ut av sin vistelse där. Plattformen är, som många liknande communities, kopplad till YouTube där videor är uppladdade på YouTube.com och sedan länkade i själva communityn. På så vis kan de som söker via YouTube finna instruktionsvideor och sen, via någon av dessa videor, hitta sin väg in till själva communityn. Genom intervjuer med användare av Banjo Hangouts kunde Waldron se att de som sökte sig dit ofta hittade människor att spela och jamma med i det verkliga livet. Kontakten med personer de hittar Online och spelar med Off-line leder dock inte till att de slutar vara aktiva på communityn. Resultatet var istället att användaren breddar antalet forum från var han eller hon lär sig (Waldron 2012 s.97). Det fanns även de som via Banjo Hangouts hittade en lärare att träffa utanför internet (Waldron 2012 s.98).

På Banjo Hangouts var användarna flitiga på att kommunicera med varandra och hade en kultur av att ge respons och bryta den envägs kommunikation internet kan vara (Waldron 2012 s.100). Det resultatet står dock i motsats till vad som visade sig hos Thorgersen och Zandén (2014) där deltagarna i studien var väldigt dåliga på att ge feedback och använda sig av möjligheterna för kommunikation. Här fastnade istället deltagarna i en envägs kommunikation (Thorgersen & Zandén 2014 s.242). En förklaring är att Thorgersen och Zandén (2014) hade full koll på alla deltagarna, både de som fullbordade studien och de som drog sig ur. I Waldrons (2012) fall så var det de som blev kvar som låg till grund för resultatet, alltså de få som hade den inre motivationen att vilja lära sig (Waldron 2012).

4 Metod och Material

Kapitel fyra sammanfattar och förklarar samarbetet med en kurskamrat, val av metoder, urval, genomförandet och databearbetningen av studien. Varje del går in på varför tillvägagångssättet är valt och hur det är kopplat till syfte och frågeställning samt hur det har genomförts.

4.1 Samarbete

Studien har genomförts i samarbete med en annan lärarstudent, *Christoffer Avisoo Sjösten*. Till skillnad från denna studies syfte om varför YouTube är med i elevers övande, så är det *hur* som är frågan för honom. Samarbetet bidrar dock till en gemensam insamling av material i urvals-enkät och intervjuer. Därför skapade vi tillsammans intervjumallen och urvals-enkäten efter våra enskilda syften och frågeställningar. Annika Lantz (2007) tar upp att en forskare måste vara medvetenheten om att det kan bli synliga problem när det finns två eller fler intervjuare som samlar in material. Det handlar om att varje intervjuare sätter stopp för fördjupningen av frågorna vid olika tidpunkter. Den ena intervjuaren kanske nöjer sig med svaret vid – jag har ett jättebra förhållande till min lärare och den andra ställer följdfrågor om relationen till läraren (Lantz 2007 s.54-55). I vårt samarbete undvek vi detta problem genom diskussioner innan intervjuerna genomförs.

4.2 Val av metod

Intervjuer är centrala för en stor del av den samhällsvetenskapliga forskningen eftersom frågan ofta är den enklaste vägen till svaret på hur en person uppfattar fenomen i sin omgivning. "Det lättaste sättet att få information om hur en person uppfattar eller känner inför en företeelse som vi intresserar oss för, är att ställa frågor" (Lantz 2007 s.5). Göran Ahrne och Ulla Eriksson-Zetterquist (2011) säger att intervjuer är en metod att samla kunskaper om och kring företeelser i våra samhällen men även att fånga människors upplevelser och känslor (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.36).

Till studien har metoden intervju valts för insamlingen av material. Valet motiverades av ovan sagda och frågeställningen i studien, varför använder elever på estetiska programmet i gymnasiet sig av instruktionsvideos från YouTube när de vill lära sig teknik, låtar eller teori? En väl utförd intervju ger data som speglar källan så att den fångar en intervjupersons uppfattningar och upplevelser (Lantz 2007 s.11). Genom att intervjua människor om exempelvis upplevelser eller hur de tänker kring en företeelse kan studien få de nödvändiga kreativa uppslagen till sitt fortsatta arbete (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.36).

För att få fram elevers egna uppfattningar i frågan om varför de använder YouTube som ett sätt att öva var det nödvändigt att samla in data som gick att bearbeta kvalitativt. Skulle en kvantitativ insamling ske var risken att missa de detaljer och nyanser som kunde bidra till ett givande resultat stor. I kvalitativa intervjuer vill intervjuaren få fram den kunskap om en viss företeelse som det inte går att finna genom standardiserade enkäter och undersökningar (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.44). En studie som behandlar kvantitativa frågor om hur mycket en elev använder YouTube blir därför irrelevant sett till att det är en undersökning av elevernas nyanserade upplevelser och tankar om YouTube som läromedel som är syftet med studien.

Alla studier lutar sig mot en kvalitativ grund och det är först efter att forskaren har kvalitativ kunskap som forskaren kan ställa kvantitativa frågor (Lantz 2007 s.34). Intervjuer kan kategoriseras in i olika intervjumodeller där de olika tillvägagångssätten har olika form av öppenhet. Ahrne och Eriksson-Zetterquist (2011) skriver om ostrukturerade, semistrukturerade och löst strukturerade intervjuer. Lantz (2007) kategorier är den öppna, den riktat öppna, den halvt strukturerade och den strukturerade intervjuformen. Ahrne och Eriksson-Zetterquist (2011) tycker dock att det i själva verket knappast är möjligt, eller ens särskilt önskvärt eller nödvändigt, att dra några tydliga gränser mellan olika typer av intervjuer (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.40). Trots det har det i denna studie valts att ha den riktat öppna intervjuformen av Lantz (2007 s.33) som grund. Valet motiveras av att oerfarenheten gällande intervjuteknik är stor och att det därför känns bättre att följa en strukturerad stig.

I detta fall börjar insamlingen av data med en urvals-enkät och det kan måhända ses som märkligt med tanke på resonemanget om kvalitativ och kvantitativ grund. Urvals-enkäten heter emellertid *urval* av en anledning, eftersom syftet med enkäten är att finna de personer som är intressanta för studien. Syftet med studien är att intervjua och undersöka varför några elever använder YouTube i sitt lärande och enkäten, med de frågor den innehåller, ska säkerställa att rätt elever blir intervjuade. Första frågan, om vad eleven lärde sig, togs med för att kunna välja ut de elever som är relevanta för besvarandet av studiens frågeställning. De resterande frågorna syftade till att komma i kontakt med dem som använde sig mest av YouTube, eftersom de eleverna troligtvis hade flest åsikter om varför de använder resursen i sitt övande. Intervjun skulle sedan skapa en mer bred och nyanserad förståelse, men enkäten skulle snabbt ge svar på vilka som använde sig av YouTube eller inte.

Urvals-enkäten (Bilaga A) utgick från vad Jan Trost (2012) tar upp om formen *gruppenkät*. En gruppenkät utförs i grupp, till exempel i en klass där alla i klassen utför enkäten samtidigt (Trost 2012 s.10). Vidare kan en enkät innehålla sakfrågor som beskriver faktiska förhållanden så som skola och vilken klass respondenten går i och åsiktsfrågor där eleverna ska ta ställning till innehållet i frågan, till exempel hur mycket något upplevs (Trost 2012 s.65-69). Enkäten började därför med just sakfrågor följt av en blandning av åsiktsfrågor och sakfrågor. Två av frågorna har också fria svarsalternativ för att ge eleverna möjlighet att ge egna svar. Tanken med urvals-enkäten är alltså inte att ge direkta bidrag till resultatet av studien utan är bara ett hjälpmedel för att finna de elever som är lämpliga att intervjua.

Eftersom den öppet riktade intervjun gör det möjligt att undersöka och genom en analys dra slutsatser om kvaliteter (Lantz 2007 s.33), så är den här formen passande för syftet. Syftet med studien är att fånga elevers olika uppfattningar om YouTube som läromedel och därför stödjer den riktat öppna metoden målet. Den riktat öppna intervjun byggs upp av frågeområden där varje område har en större öppen fråga. Den intervjuade ombeds att beskriva sin syn på något och intervjuaren följer sedan upp med för intervjuaren meningsfyllda följdfrågor. Detta till skillnad mot den helt öppna intervjun, där intervjuaren istället följer upp med

frågor och fördjupar sig i vad den intervjuade finner meningsfullt (Lantz 2007 s.33). Själva frågeområdena är avgränsade mot bakgrund av den förförståelse intervjuaren har för sin intervju (Lantz 2007 s.55-56). Därför behöver intervjuaren läsa in sig på tidigare forskning och reflektera över metoder. Därefter kan intervjuerna konstrueras och genomföras. Utan denna ordning är det svårt att veta vad en intervjuare ska fråga efter (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.36). Frågeområdena ska sedan rymma uppföljningsfrågor som ska hjälpa den intervjuade vidare, alternativt leda tillbaka densamme till vad intervjuaren finner relevant för sin studie. (Lantz 2007 s.58).

Vid planeringen av intervjuerna skapades fem rubriker som skulle belysa samarbetets två syften (Bilaga B). Två av rubrikerna skapades utifrån syftet och frågeställningen i denna studie, *anledning* och *fördelar/svårigheter*. Under varje rubrik skapades två större frågor för att ytterligare fånga in syftet och frågeställningen. Under *anledning* kom först frågan *Vad fick dig att vända dig till YouTube som informationskälla?* Syftet med denna fråga var att undersöka det bakomliggande motivet till varför eleven använder sig av YouTube, varför eleven kom till YouTube och varför eleven fortfarande använder sig av plattformen. Tanken med frågan var att den också skulle leda till en bredare och mer nyanserad bild av vad eleven väljer att lära sig och varför eleven väljer att lära sig just det genom YouTube. Den andra frågan, om YouTube som komplement till skolan, skulle försöka belysa om skolan kunde ha någon påverkan på varför eleven använde sig av YouTube.

Följden av frågor, både de överliggande frågorna och följdfrågorna, kan anpassas och ändras från intervju till intervju och under intervjuens gång (Lantz 2007 s.59). Däremot är det den intervjuade som definierar det fenomen som det under intervjun ställs frågor om och bestämmer hur de förstås (Lantz 2007 s.53). Dessutom kommer informanten, den intervjuade, i denna uppdelning att svara på frågorna så som de formulerats av intervjuaren ur ett sammanhang som speglar hans eller hennes kultur och sociala miljö (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.49). Av denna anledning är det klokt att göra sammanfattningar efter varje större frågeområde för att kanske få vissa uttalanden förtydligade samt för att få en smidigare övergång till nästa område (Lantz 2007 s.59).

Genom denna metod kommer därför studien få svar på hur eleverna uppfattar varför de använder YouTube istället för att, vid en strukturerad intervjuform, kanske bara få bekräftelse på frågeställarens förutfattade meningar. Metoden ger också eleverna, enligt Lantz (2007), möjlighet att nyanserat svara på frågorna utifrån elevens egna perspektiv och förutsättningar. Metoden ger alltså möjlighet att bredda och nyansera förståelsen istället för att kanske bara bekräfta eller avvisa den för intervjuaren. Formen av intervjun ger därför data som är sammanhangsbestämd och tillhandahåller en unik möjlighet att förstå den placering av det fenomen den intervjuade ger (Lantz 2007 s.30).

Genom den öppna intervjun är det möjligt att fånga en persons uppfattning och upplevelse av för denne betydelsefulla kvaliteter. Det är den som svarar som definierar och avgränsar fenomenet. Av detta följer att olika intervjupersoner kan ge olika definitioner och att intervjuer med olika personer kommer att bli olika (Lantz 2007 s.30).

Enligt Ahrne och Eriksson-Zetterquist (2011) får forskaren kanske inte i första hand en djupare kunskap om ett fenomen vid öppna frågor. Däremot får forskaren definitivt en bredare bild med fler nyanser och dimensioner vid öppna frågor, i jämförelse med vad en undersökning ger med hjälp av standardiserade frågor (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.40). I kvalitativa intervjuer vill forskaren få fram material om ett visst fenomen, men samtidigt bör forskningsresultaten till viss del kunna ge svar oberoende av exakt vilka personer som deltagit i intervjun. Antalet personer forskaren intervjuar har också en påverkan eftersom det blir svårt att få ett brett material om till exempel bara två intervjuer sker. Ökar antalet upp till sex till åtta personer så ökar också säkerheten betydligt vad gäller hur användbart materialet är, det blir genom antalet relativt oberoende av specifika personliga uppfattningar. Vid ett visst stadium kan intervjuaren uppleva en mättnad, där samma svar kommer från de intervjuade om och om igen. Därför är inget sagt om att det finns en specifik gräns för hur många eller få personer som behöver delta i intervjuer för att säkerställa användbarheten av materialet (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.44).

Det finns grovt sett två förhållningssätt när man ska möta den som intervjuas. Antingen försöker man smälta in så väl som möjligt för att skapa likhets känsla eller så är man annorlunda - "forskarstil" kan inrymma det mesta - för att skapa en känsla av olikhet (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.49).

I planeringen av intervjuerna blev det bestämt att intervjuaren i största möjliga mån skulle vara på samma nivå som den intervjuade. Tanken med det var att i den här studien behandlar frågorna ett ämne som rör sig runt övning på fritiden med hjälp av YouTube, och här är även intervjuaren en som övar. Som metod skapar det en stämning där den intervjuade inte ska känna sig utfrågad om varför eleven övar som eleven gör. Den intervjuade ska istället känna att intervjun mer är som en diskussion om elevens övande där intervjuaren är intresserad av elevens tankar och åsikter om varför. Det ska, som Ahrne och Eriksson-Zetterquist (2011 s.49) nämner, vara ett aktivt val att vara så lik den intervjuade som möjligt eller att vara olik och annorlunda.

En annan sak att tänka på är var intervjuerna ska genomföras. Ahrne och Eriksson-Zetterquist (2011) beskriver hur miljön påverkar de intervjuade och om intervjun sker hemma så har intervjupersonen ett specifikt sätt att uttrycka sin identitet. I en arbets- eller skolmiljö har de istället ett annat sätt att uttrycka sig (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.43). Inför intervjuerna i studien var därför ett aktivt val att hålla intervjuerna i skolan men att försöka få det lite hemtrevligt. Eftersom det är elevens övande i hemmet som intervjuerna ska ge svar på borde kanske intervjuerna också hållits i elevens hem, men att hålla intervjuerna hemma hos eleverna skulle nog skapat för mycket organisationsproblem. Det fanns också en tanke om att det kunde bli betydligt svårare att få eleverna att ställa upp om intervjun hölls utanför skolmiljön.

Planeringen blev därför att det skulle bjudas på fika under intervjuerna för att kanske bidra till en mer hemmakänsla och avslappnad miljö. Planeringen var också att den intervjuade och intervjuaren inte skulle sitta rakt emot varandra utan snett över bordet med en avslappnad hållning från intervjuaren. Förhoppningen var att eleverna genom denna metod samtidigt skulle känna sig trygga och känna sig hemma under intervjun. Lantz (2007) beskriver att om den intervjuade är nervös eller känner sig obekvämlig under intervjun så kommer den intervjuade inte till sin

rätt (Lantz 2007 s.7). Intervjuerna ska även inledas med enkla frågor för att skapa trygghet och när intervjuaren känner att han eller hon fått en bra kontakt kan frågorna efter ett tag, om det är aktuellt, bli lite svårare och kanske mer känsliga (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.48).

För att skapa trygghet för den intervjuade fick intervjuplanen därför i studien den extra rubriken *bakgrund*, som placerades först i intervjun. Tanken var att under denna rubrik ge frågor som informanten lättare kan svara på utan större eftertanke, men som ändå inte är helt utanför det ämne som intervjun syftar till att belysa. Frågorna i sig har dock inget med vare sig frågeställning eller syfte att göra utan är bara ett metodiskt trick för att värma upp informanten.

4.3 Urval

Urvalet för studien är elever som går tredje året på ett musikestetiskt program i en gymnasieskola i Sverige. Syftet och frågeställningen med studien är att undersöka varför några elever på gymnasiet från det estetiska programmet använder YouTube som hjälpmedel i sitt lärande av musikinstrument och sång. Valet blev att intervjua årskurs 3-elever eftersom de troligtvis har mest erfarenhet av YouTube i lärande syfte samtidigt som de fortfarande går på gymnasiet. För att sedan kunna särskilja de elever i årskurs 3 som, i enlighet med frågeställningen, lär sig teknik, låtar eller teori genom videor från YouTube användes en urvals-enkät. Vid analys av urvals-enkäten, som totalt 27 elever från en musikestetisk årskull genomförde, särskiljdes 24 elever som använde YouTube för det efterfrågade syftet. Av dessa 24 elever var sex elever villiga att genomföra en intervju när frågan ställdes i direkt anknytning till enkäten. Senare avböjde en att medverka genom att inte svara på upprepade mejl. Sammanfattningsvis så är urvalet i studien fem gymnasieelever ur årskurs 3 från det musikestetiska programmet som genom YouTube övar på sång och instrumentspel.

4.4 Genomförandet

När metoder och urval planerats klart och strukturerats upp var det nu dags att ta sig ut till skolan för att samla in materialet. Här nedan redogörs för händelseförloppet från det att enkät och intervju var färdigkonstruerade till att databearbetningen kunde påbörjas.

Som inledning på en ensemblelektion genomfördes urvals-enkäten. Lektionen började med en kort muntlig presentation av studien för eleverna. Ett förtydligande av syftet med den enkät och de intervjuer som skulle genomföras var en del av presentationen samtidigt som det påpekades att medverkan i studien var frivillig. De elever som i enkäten valde att kryssa i JA till att medverka i en kommande intervju ombads att efter ensemblelektionens slut möta upp på anvisad plats. Tidsbokningarna av intervjuerna skulle sedan ske i samråd med de frivilliga eleverna. Efter att alla elever hade lämnat in urvals-enkäten gjordes en snabbanalys, framför allt gällande hur många som kryssat i JA, detta under tiden som eleverna hade sin ensemblelektion. Vid ensemblelektionens slut kom sedan tre av de intresserade eleverna till den anvisade platsen för att boka in sig till var sin intervju, de andra som hade visat intresse dök inte upp. Två av de tre frånvarande eleverna, som visat intresse, kunde senare bokas för intervju via mejl, den tredje svarade aldrig på upprepade mejl och antogs därför inte längre vara intresserad.

Under de kommande två veckorna efter urvals-enkäten blev sedan intervjuerna genomförda. Det uppstod ett visst jagande efter informanterna eftersom det till en början inte hade beretts möjligheter att påminna eller kontakta dem via mejl. Dessutom hade någon glömt vårt möte och en annan kunde inte meddela sin frånvaro på grund av sjukdom, men till slut hade alla fem intervjuerna genomförts. Intervjuerna tog ungefär en kvart var att genomföra och intervjuerna spelades in med hjälp av en Zoom H1 mikrofon. Några anteckningar av betydelse för senare bearbetning togs aldrig eftersom det kändes svårt att samtidigt ställa frågor, lyssna och anteckna. Istället sågs det noga till att inspelningarna skulle bli bra och tillförlitliga. Alla intervjuerna blev genomförda på skolan eleverna går på, i lokaler som de var bekanta med. Allt skedde också utanför lektionstid när eleverna kände

att de hade tid.

Varje intervju inleddes och avslutades med att informera eleverna om de rättigheter eleverna har i enlighet med Vetenskapsrådets (2002) fyra huvudkrav: *Informationskravet, konfidentialitetskravet, nyttjandekravet* samt *samtyckeskravet* (Vetenskapsrådet 2002 s.6-14). Alla fem eleverna godkände och genomförde intervjuerna samt godkände att intervjun användes i studien. Alla eleverna erbjöds fika under intervjuerna vilket tydligt hörs i inspelningen av en intervju, eftersom informanten uppenbarligen har munnen full av kakor.

4.5 Databearbetning

Här följer en beskrivning av tillvägagångssättet för databearbetningen som skedde efter att alla intervjuer var genomförda. Totalt fem intervjuer blev transkriberade noggrant med pauser, hummanden och skratt noterade. Det för att följa Lantz (2007) råd om att notera allt i en transkription, så att inte transkriberingen i ett senare skede behöver kompletteras med de detaljerna för att analysen ska bli bra (Lantz 2007 s.105).

Bearbetningen av det transkriberade materialet har gjorts i tre upprepande steg för att lösa tre problem och skapa en kvalitativ analys. Det efter Jens Rennstam och David Wästerfors (2011) metod att sortera, reducera och argumentera. De tre stegen ska vara en hjälp för att lösa de grundläggande problem, kaosproblemet, representationsproblemet och auktoritetsproblemet, som finns i en transkriberad intervju. Stegen är inte oberoende av varandra men har ändå en tyngd i ordningen de är uppräknade (Rennstam & Wästerfors 2011 s.194). Vidare i kapitlet kommer en förklaring på vad varje problem innebär och hur de olika stegen eliminerar dem.

Under själva arbetets gång har det även försökts att följa sju stycken principer som Lantz (2007) tar upp. Principerna har som ändamål att skapa ordning i processen av det arbete som sker under bearbetningen av data. Första principen handlar om att skapa en god gestaltning av intervjuerna som skapar en helhet fri från motsägelser. Andra principen handlar om att upprepa växlingen med att titta på detaljer och på helheten till dess att mönster uppstår. Tredje principen handlar om

att vara öppen för det dolda, för att skapa en förståelse för eventuella motsägelser. Fjärde principen handlar om att hålla intervjun intakt där yttre förklaringar inte ska behöva formuleras för att förstå intervjun. Femte principen handlar om förkunskap och att intervjuarens kunskap begränsar kvaliteten på intervjun. Sjätte principen handlar om att intervjuaren inte kan vara förutsättningslös i en intervju, utan att intervjuaren alltid ser saker ifrån sitt eget perspektiv och att det inte går att ställa sig utanför den egna självförståelsen. Den sista och sjunde principen handlar om att resultatet skall öka förståelsen av vad studien syftar till att undersöka (Lantz 2007 s.101-103).

Under första sorteringen, kaosproblemets lösning, strukturerades meningar om för att göra texten mer läsvänlig. På så vis blir informanten framställd på ett rättvist sätt vid ett eventuellt citat (Ahrne & Eriksson-Zetterquist 2011 s.54). Justeringen skapar också en djupare relation till materialet där en aktiv granskning av justerandet måste ske så att inte informantens upplevelse förvrängs. Här får den som arbetar med materialet umgås med sin data, lära sig vem som säger vad, hur och när (Rennstam & Wästerfors 2011 s.197). Under sorteringen upptäcks efterhand olika kategorier som de olika svaren kan hamna under. Upptäckterna konstrueras senare till färre och mer giltiga kategorier efter att skillnader har blivit definierade och genomförandet av sorteringsprocessen upprepats ett antal gånger. Definierandet ska också gå under tänket att uppmärksamma en sak i taget, för att på så vis behålla fokus och inte snurra runt på flera kategorier samtidigt. Därav förebyggs och undviks att missa något av vikt i analysen (Rennstam & Wästerfors 2011 s.201).

Datareduktion innebär att aktivt välja och därigenom också välja bort information inför den fortsatta analysen (Lantz 2007 s.107). All den information som kan hittas i genomförda intervjuer går inte att hantera, delar som inte följer en studies syfte och frågeställning är irrelevanta. Noggrannheten är därför av yttersta vikt så att reduktionen fortfarande överensstämmer med referensramen till intervjun och att inte nödvändigt material försvinner (Lantz 2007 s.107).

Genom att sortera skapar analytikern ordning och genom att reducera skapas koncentration och skärpa (Rennstam & Wästerfors 2011 s.205).

Genom att reducera intervjuerna löser forskaren representationsproblemet och omöjligheten att få med allt som samlats in (Rennstam & Wästerfors 2011 s.209). Utan att få ordning på sitt material blir det svårt att berätta om en kvalitativ studie, men en reduktion är också nödvändig eftersom det annars finns för mycket att säga. Utan att reducera sitt material går det knappast att säga något nyanserat och teoretiskt intressant om det fenomen en studie utger sig för att studera (Rennstam & Wästerfors 2011 s.205).

Argumentationen handlar sedan om att lösa auktoritetsproblemet, att ställa sig jämsides med tidigare forskare och belysa de svar den egna studien ger i relation till dem (Rennstam & Wästerfors 2011 s.209). Även giltigheten ska kritiskt granskas med frågor om slutsatserna är representativa för populationen (Lantz 2007 s.100). Processen uppmärksammar också brister i datainsamlingen och hur förfinad analys som är möjlig att genomföra ur den grad av nyansering datan innehåller (Lantz 2007 s.102). Forskaren skapar också det som sedan i resultatet ska kunna vara bidragande forskning, eller åtminstone ambitionen till att vara bidragande. Eftersom en uppsats, rapport, artikel eller avhandling som saknar ambitionen att bidra till litteraturen inom området svårligen kan bli betraktad som akademisk (Rennstam & Wästerfors 2011 s.206).

Det finns enligt Lantz (2007 s.97) inte några generella metoder eller fasta regler för hur forskare ska ta i tu med kvalitativa analyser. Om forskaren är fast i en metod finns risken att han missar det som krävs för att se det kvalitativa. I denna studie föll valet på att utgå från de riktlinjer och tips som både Lantz (2007) samt Rennstam och Wästerfors (2011) tar upp för att på så vis lära sig någon form av grund för kvalitativa analyser. Som tidigare nämnts så är sortering, reduktion och argumentation en process som upprepas och går in i varandra där avslutet stannar först vid argumentationen i diskussionen samt den slutsats som sätter punkt för arbetet.

Reduceringen började redan vid transkriberingen där vissa inledande meningar som att – Nu har jag fått igång inspelningen – eller ett skämt mitt i en intervju inte togs med. Bearbetningen av materialet efter transkribering började sen med att

läsa igenom varje intervju ett par gånger. Efter att det blivit upprepat ett antal gånger började justeringen av språket, så att det skulle bli mer skriftspråk av det transkriberade materialet. Samtidigt som justeringen av språket började blev utsvävningar från intervjun reducerade, där den intervjuade inte längre höll sig till ämnet. När arbetet kommit så långt som att ha en läslig text som höll sig inom ramarna för intervjuplanen fick markeringspennorna komma in i bilden. Lantzs (2007) skriver att färgkodning är en bra och enkel metod vid kategorisering av sina intervjuer (Lantz 2007 s.111).

Kategoriseringen började med att markera de delar av intervjuerna som höll sig till syftet och frågeställningen av studien. Av de fem rubriker intervjuerna innehöll var bara två kopplade till syftet och frågeställningarna. De andra tre *miljö, metod* och *tid* som inte hörde till studien påverkade dock resultatet till viss del eftersom eleverns svar kunde sväva ut och beskriva information av intresse även där.

När allt av intresse som speglade syftet och frågeställningen var markerat hade anteckningar av en rad tänkbara kategorier kommit upp. Kategorierna kunde få namn som *pausa och stoppa* eller *kontroll och eget tempo* efter vad informanterna tagit upp under intervjuerna. Kategorierna fick var sin färg och om någon kategori ansågs likna en annan så fick de olika nyanser av samma färg istället för att direkt slås ihop. Ett exempel på det är de två ovannämnda kategorierna som fick var sin nyans av grön. Materialet fick nu en genomgång med varje färg och nyans en kategori åt gången, på så vis har materialet fått ordning där det tydligt syns vart de intervjuade pratar om vad.

Till slut har materialet delats upp i fem kategorier, de redan nämnda *pausa och stoppa* samt *kontroll och eget tempo* bildade kategorin *smidighet*, övriga kategorier blev *självklarhet, mångfalden, låtarna* och *skola*. Här skedde även en sista kontroll läsning av varje intervju så att informanterna inte blivit neutrala och att nyanser inte försvunnit i processen. Skulle så varit fallet så hade bearbetaren som Lantzs (2007) skriver varit för rask med rödpennan (Lantz 2007 s.109).

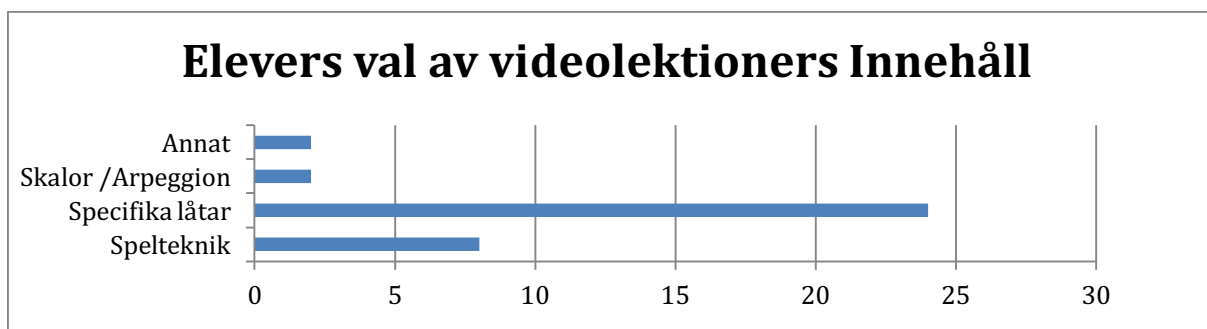
5 Resultat

Kapitel fem presenterar resultatet av studien i sin helhet. Först kommer en presentation av urvals-enkäten vilket sedan följs upp av intervjuerna var för sig. Som avslutning kommer en sammanfattning av resultatet uppdelat i de fem kategorier som resultatet utmynnat i.

5.1 Urvals-enkäten

Genom urvals-enkäten kom ett intressant resultat fram från de 27 elever som genomförde den. Syftet var att urskilja de elever som använde YouTube som hjälpmedel vid deras instrument och sångövning och vilka som ville ställa upp på en intervju. Det intressanta resultatet var dock det entydiga resultatet på vad videolektionerna som eleverna tittade på innehåller, nämligen specifika låtar. Det ska sägas att resultatet av enkäten inte var tänkt att användas i studien, men efter att både intervjuer och enkät genomförts kunde frågan om videolektionernas innehåll från urvals-enkäten vara av intresse. Dock bidrog urvals-enkätens alla frågor att hjälpa till vid valet av intervjufrågorna.

Diagram 1

I diagram 1 här ovan finns resultatet av elevernas svar gällande val av videolektioners innehåll. Av de 27 som genomförde urvals-enkäten så var det 24 elever som använde YouTube och alla de 24 kryssade i svaret specifika låtar. Svaret specifika låtar syftar på att lära sig spela låtar med hjälp av instruktionsvideos från YouTube.

5.2 Intervjuerna

I intervjuredovisningen är det ett aktivt val att inte presentera kön på de intervjuade eftersom resultatet för denna studie är oberoende av köntillhörighet eller genus. De intervjuade är emellertid namngivna med könsneutrala namn eftersom person 1, person 2 och så vidare blev för rörigt. Intervjuerna har sedan efter bearbetning fått innehållet kategoriserat baserat på de olika delarna varje intervju kan innehålla. Kategorierna är Självklarheten, Smidigheten, Mångfalden/kvalitén, Låtarna och Skola/YouTube.

Stevie

Intervjun börjar med en diskussion om Stevies allmänna musicerande och snabbt kommer det upp att informanten inte använder YouTube i lärandet av sitt huvudinstrument sång. Däremot så använder Stevie YouTube till bi-instrumenten vilka är gitarr och piano. När frågan om varför informanten vänt sig till YouTube ställs är svaret tvekan, men blir sedan att det nog var en slump. Informanten hade nämligen googlat efter en pianolåt och på den vägen kommit fram till YouTube. Väl där hade Stevie konstaterat att det var en bra plats att lära sig ifrån.

När Stevie använder YouTube är det för att lära sig specifika låtar, där ett behov av lite extra hjälp är anledningen. Vid enklare låtar kunde det dock räcka med att bara söka efter ackordsföljder på nätet utan YouTubes hjälp. Informanten nämner aldrig under intervjun något om teknik eller teori utan det är bara de specifika låtarna som Stevie söker upp. YouTube ses därför som ett stöd för att lära sig låtar, att se hur någon annan har gjort, eller som en kontroll vid eget plankande. På så vis kan informanten lära sig lite via instruktionsvideon men sen även använda gehöret, som en kombination, för att kontrollera att det egna spelandet blir rätt.

När frågor om YouTube och kvalitet kom upp så är kvalitet något som Stevie tänker på, men det rörde sig mest bara om själva uppläggen en video har istället för på om videon lär ut korrekt. Är uppläggen dåliga så är det bara att "klicka vidare" (Stevie) för att finna något som är bättre. Men med tanke på att det innan i intervjun talats om att jämföra med gehör så kan ett antagande om kvalitet vara att det även gäller om videon lär ut låten korrekt. Stevie kunde inte komma på någon gång där tips

eller läxor som krävt YouTube blivit tilldelat från någon lärare, däremot så övade Stevie in sina läxor på samma sätt som låtarna från YouTube.

Ja det kan ju vara rätt så varierande kvalité på utlärningsvideosarna men då kan man ju välja någon som är lite bättre (Stevie).

Lee

För Lee så är det för tillfället mycket eget skapande i tankarna kring musik, vilket genomlyste hela intervjun. Lee använder YouTube till sitt bi-instrument piano, sång var huvudinstrument men där var det inget övande kopplat till YouTube. När intervjuaren kommer in på vad YouTube används till så är det bara "för att lära sig låtar" som kommer upp i samtalet med Lee. Lee tar upp ett specifikt minne där informanten använt YouTube för att lära sig en låt inför ett antagningsprov en gång.

På frågan om varför Lee använder sig av YouTube säger informanten att YouTube är bra, för där kan man lära sig när man vill och när man har tid. För informanten är en väldigt viktig faktor att få lära sig i sin egen takt utan stress. Lee upplevde därför YouTube som ett mycket smidigt verktyg att jobba med, där informanten kunde ha bra kontroll och inte behövde sitta med någon och känna press, att det inte var krav på att prestera i ett precist ögonblick.

För Lee handlar mycket om att jämföra och lyssna om instruktionsvideorna stämmer överens med originalen, men även att se vad för ackord instruktionerna visar. Förmodligen kunde även teknik och ackordläggningar tolkas som något som uppmärksammades även om det inte i precisa ordalag nämndes av informanten. Anledningen till att ta del av instruktionerna var att det egna gehöret ansågs vara bristfälligt, att det inte gick att höra vilka ackord det var utan att få några riktlinjer om tonart och något ackord först.

Så fördelen är att jag kan göra det när jag vill, hur jag vill, och ta om en sak flera gånger (Lee).

När intervjuaren tog upp hur det kom sig att den intervjuade vänt sig till YouTube så är svaret rätt kort, att informanten alltid varit sökande på internet och att det hade varit vägen fram till YouTube. Dock sågs ett problem med att använda YouTube eftersom att YouTube inte lär ut att spela efter noter, att personer som

bara väljer att lära sig från YouTube missade den kunskapen och färdigheten. Det uttrycktes till slut med orden: "Det är ungefär som att lära sig ett språk och att man inte ska kunna skriva eller läsa språket" (Lee). För Lee finns det dock inga kopplingar mellan YouTube och skolan eftersom inga tips blivit givna om YouTube, och läxor bara kommer via en pianobok.

Alex

Alex huvudinstrument är sång men spelade även gitarr och hade nyligen börjat lära sig spela piano. När det kom till att lära sig från YouTube är det koncentrerat till inläringen av gitarr och piano och att öva sång till YouTube hände aldrig. Till skillnad från övriga intervjuade i studien så har Alex inte några lektioner i något av bi-instrumenten, YouTube användes därför aldrig i kombination med några instrumentlektioner med en lärare i skolan. Den aspekten blir tydlig eftersom informanten skiljer sig från de andra i att vara den enda som tar upp ett specifikt problem. Alex känner sig nämligen förvirrad när vissa instruktionsvideor lär ut en del ackordsläggningar, det kan här för informanten kännas fel och klinga falskt. Förvirringen kunde därför få Alex att undra saker som "varför gör jag såhär" (Alex) eller "Något låter fel men jag vet inte vad det är" (Alex).

Vid frågan om vad Alex använder YouTube till var svaret låtar. Alex brukar till exempel skriva in 'How to play...' följt av titeln på den låt Alex vill lära sig. Trots att rena instrumentallektioner uteblir från skolan nämns inget om att söka efter tekniker och teori, vilket kan förklara varför Alex ibland känner sig förvirrad vid vissa ackord. När Alex beskriver varför YouTube är värt att vända sig till var det för att Alex redan från tidig ålder blivit presenterad för YouTube och de musikvideos som finns där av vänner. Via den vägen hade informanten sedan hittat covers och instruktionsvideos att lära sig från.

och då var det ju någon kompis som skickade en länk från YouTube första gången och sen så bara 'oooh musikvärlden', kul (Alex).

Alex uppskattade YouTube för det stora utbudet av att ha många lärare som kunde visa, lära ut och belysa från olika håll. Speciellt påpekar Alex: "För om man inte fattar den första" (Alex), så är det bara att byta till nästa klipp.

Det finns ju väldigt mycket olika. Alltså om det hade varit en lärare så kanske han förklarar det på ett sätt. Men på YouTube kanske det finns 3 olika som förklarar samma sak på olika sätt, så man kan få olika perspektiv på det (Alex).

Vid frågor om smidighet och att öva till YouTube var det som sagt frasen 'How to play...' som kom upp och sedan nämner Alex fördelen med att kunna pausa och spola tillbaka så fort Alex inte riktigt förstår något eller missar något. Alex nämner också fördelen att kunna ta allt i sitt eget tempo utan stress och påtryckningar.

Kim

När Kim vänder sig till YouTube för att lära sig är det på huvudinstrumentet piano, några kunskaper i att spela något bi-instrument uppger Kim inte. Här nämns tidigt, och sedan mycket genom hela intervjun, det personliga förhållandet till noter och att Kim började använda YouTube av den anledningen. Anledningen var för att kunskapen att läsa noter innan gymnasiet var dålig och istället använde Kim synen, att titta hur andra gör, samt gehöret för att lära sig.

Från början av gymnasiet så har dock noter kommit in i bilden och i skolan är alla läxor i piano för Kim alltid på noter. Det kunde ibland fortfarande köra ihop sig i notläsningen ifall noterna var för komplicerade, vilket kunde få Kim att känna sig osäker. Kims lösning på problemet är därför att vända sig till YouTube för att lära sig låten den vägen. Genom YouTube kan Kim också kontrollera så att fingrarna är på rätt plats på pianot vilket Kim också säger oftast redan är fallet, för att komma till läraren och övat in fel är enligt Kim inte så smart. Informanten upplevde sig själv dock mycket bättre på notläsning idag. När intervjun tar upp vad YouTube används till är det för Kim till för att hitta och lära sig låtar och inget annat.

Kim tycker att YouTube är en jättebra plats att lära sig ifrån om ens notläsning inte är den bästa. Samtidigt kan det enligt Kim vara en fälla ifall någon nu vill lära sig spela efter noter, att YouTube är den lätta vägen men att notläsningen uteblir där. När sedan frågan om hur informanten hamnat på, och vänt sig till, YouTube ställs så var det sökning via Google som ledde in Kim på instruktionsvideos på YouTube. Tankarna gick också runt att det för Kim känns som att det alltid funnits där och på så vis var en självklarhet. Dagens ungdomar tänker med andra ord inte på varför de hamnat där för att öva. Till slut nämns det att det troligtvis är via vänner som

YouTube kommit in i bilden från början men inte kanske först och främst för att hitta instruktionsvideos. När till slut intervjun kommer in på nackdelar är det enligt informanten en nackdel när de som lägger upp videos själva spelar fel. Det Kim menar kan hända är att informanten själv lär sig spela fel på grund av instruktionsvideon och det är något som Kim inte gillar.

Robin

Vid bearbetningen av Robins intervju kunde små förtydliganden snabbt urskiljas från urvals-enkäten, av anledningen att många alternativ hade kryssats i. Robin nämner i urvals-enkäten att vid inläring av alla informantens instrument användes YouTube som hjälp, dock var det mest gitarr som togs upp i själva intervjun. I enkäten nämner Robin även att informanten lär in allt från teknik, teori och låtar via YouTube. Under intervjun såg dock bilden mer ut som att det övervägande bara handlade om att lära sig låtar, eller delar av låtar som den intervjuade inte hade lyckats planka själv. Vid pratet om kvaliteter och för- och nackdelar med YouTube handlade det om risken att kunna lära sig fel. Robin säger att en nybörjare kanske inte alltid har kunskaper som räcker för att kritiskt granska en video och att det därför är svårt att veta vad som är bra eller inte till en början. Detta var erfarenheter som Robin själv hade.

Alltså det är ju kanske inte alltid en säker källa eller så. För sådana som kanske inte riktigt kan alltså. Jag har spelat så länge så jag har varit med om flera gånger då man har lärt sig fel. Och sen efter några år då har man fått höra, eller så fattar man, att ja "men va fan" jag har spelat detta fel hela tiden (Robin).

När intervjun kom till varför Robin använder YouTube tog informanten upp hur bra det är att själv kunna kotrollera instruktionerna genom att spola tillbaka, stoppa och se om videon, helt efter egen vilja och behov. Informanten jämför det med upplevelsen att det inte går att göra så med lärare i skolan på samma sätt. Robin tar också upp fördelen, när informanten ska öva in ett solo, att det oftast är möjligt att hitta en version där någon spelar solot långsammare på YouTube än vad det spelas i original.

Varför det kom sig att YouTube blev en del av Robins lärande förklarar informanten med historien om hur Robin fick lära sig sin första låt från en av sina föräldrar. Det blev sedan en inspiration till att lära sig mer och eftersom Robin

snabbt visste vilken låt som var näst på tur att lära sig hade informanten vänt sig till YouTube och sökt: "Det var lättillgängligt liksom, det fanns ju där" (Robin). För Robin är YouTube också den främsta inlärningsmetoden efter eget plankande men solklart före skolan, anledningen till varför det är så för Robin var dock inget som intervjun belyste på ett djupare sätt. Informanten kunde dock se nackdelar med att respons och feedback var svårt att få genom YouTube jämfört med från en lärare i skolan. När det kom till läxor så var aldrig YouTube en del av dem utan läxor bestod allt som oftast bara av noter.

5.3 Sammanfattning

Sista punkten i resultatet tar här upp de fem kategorier som bearbetningen av de fem intervjuerna pekat på. Sammanfattningsvis kommer här de anledningar till varför YouTube används i lärande syfte som angivits av de elever som medverkat i intervjuerna.

- **Självklarheten**

Eleverna som medverkat i denna studie är alla födda i slutet av 90'talet och för de intervjuade är YouTube en självklarhet. Det informanterna i studien ger som gemensamt svar på frågan – Varför använder du instruktionsvideos från YouTube – kan resultatet sammanfattas med – Det finns alltid där och är lättillgängligt. YouTube är en självklarhet och att Googla sig fram till ett YouTube-klipp med frasen 'How To Play...' är för informanterna inget konstigt sätt att lära sig något på. Vid de tillfällen det nämns något om att informanten fått tips om YouTube är det kompisar som informanterna anger som tipsare. Det handlar vid dessa tillfällen oftast om hur de hittade till YouTube från första början utan målet att finna instruktionsvideos.

- **Smidigheten**

De intervjuade eleverna upplever en kontroll av att använda YouTube där någon visar och de sedan härmar utan att känna en press på sig. Detta leder till att eleverna kan jobba med eget valda instruktionsvideor i sitt eget tempo, när, om och hur de själva vill. De har alltid den digitala musikpedagogen tillgänglig för att visa dem och de kan pausa och spola tillbaka hur många gånger de vill.

Sammanfattningsvis upplevs det som smidigt att använda YouTube när de vill lära sig något knutet till sitt instrument.

- **Mångfalden/kvalitén**

Möjligheten att kunna välja bort det som inte passar eller att kunna få olika syn på en och samma låt genom att se flera olika instruktionsvideos såg de intervjuade eleverna som något positivt. Är det något som har bristande kvalitet är det bara att klicka vidare till nästa. Är det något eleven är tveksam till så tittar eleven på någon extra instruktionsvideo om samma sak. När de intervjuade sitter med YouTube så är det de som bestämmer vilka klipp som de ska lära sig ifrån. De får välja vem som ska vara informantens lärare och få privilegiet att lära dem något som de själv intresserar sig för.

- **Låtarna**

I enkäten visade sig att 24 av 27 deltagare i denna studie använder YouTube för att få lära sig specifika låtar, låtar som de av någon anledning behöver eller vill lära sig. De andra tre använde inte YouTube alls i syfte att bli bättre i sång eller instrumentspel. Av de intervjuade så var det bara en som uttalat använde YouTube i syfte att lära sig teknik och teori, men att lära sig låtar var fortfarande det centrala för informanten

- **Skolan**

Skolan verkar i motsats till övriga punkter inte vara en anledning till att vända sig till YouTube. Ingen av de intervjuade eleverna fick tips eller läxor från skolan som involverade YouTube. En informant berättade dock om hur YouTube var ett hjälpmedel i sin läsläsning, men det var på eget initiativ. Skolan kan dock ha betydelse för hur elever kan ta till sig det de finner på YouTube. En av informanterna hade problem att förstå en del innehåll från instruktionsvideos av den anledningen att informanten i skolan inte hade några instrumentlektioner i de instrument informanten lärde sig via YouTube.

5.4 Slutsats

Elever i denna studie lär sig låtar från instruktionsvideos via YouTube eftersom de finner det smidigt och lättillgängligt. Utbudet är stort och brister videon i kvalité är det bara att klicka vidare till nästa klipp. Skolan bidrar inte med att få eleverna att lära sig från YouTube men kan kanske indirekt påverka valet av innehåll. Det lärande som eleverna använder sig av är blended learning i ett formellt-informellt sammanhang.

6 Diskussion

Nedanstående text består av diskussioner om resultatet kopplat till den tidigare forskning som redogörs för i kapitel tre. Ett flertal av forskningsartiklarna har skolan som utgångspunkt, detta kan ställas i relation till resultatet som istället visar på ett elevinitiativ till att använda YouTube. Inledningsvis kommer emellertid en metoddiskussion.

6.1 Metoddiskussion

Urvals-enkäten och intervjuerna är utförda med elever från bara en skola och därför är det svårt att dra generella slutsatser utifrån resultatet. Eleverna som har blivit intervjuade har gått tillsammans på samma skola i nästan tre år och deras svar på intervjufrågorna kan därför spegla den kultur som råder på just den aktuella skolan. Hur resultatet blivit om elever från flera olika skolor istället varit representerade blir inte undersökt och därför inget studien ger svar på. Resultatet av enkäten visade på ett gemensamt svar på vad alla responderande YouTube-användare främst lär sig på plattformen och det kan tas som ett tecken på att skolans kultur kan ha varit bidragande till det entydiga svaret. I intervjuerna är det emellertid så att alla informanter uppger att skolan i sig själv inte har som kultur att uppmuntra lärande från YouTube, inga lärare ger tips om YouTube eller ger läxor som kräver YouTube.

Som nybörjare i arbetet med studien blev det en del enkla misstag i organisationen med eleverna. Det skulle till exempel planerats in plats i urvals-enkäten för de elever som ville bli intervjuade att kunna fylla i sin mejladress. Det uppenbarade sig direkt när det blev problem med att få kontakt med de elever som ville ställa upp samt senare vid de tillfällen där eleven uteblev från intervjun på grund av glömska eller sjukdom. Hade möjligheten till mejlkontakt skapats från början hade påminnelser kunnat skickas ut och elever hade kunnat höra av sig vid sjukdom. Det hade också varit mycket smidigare att via mejl bokat tid för själva intervjun från första början istället för att vänta in dem efter en lektion för att boka tid.

Valet att använda den öppet riktade intervjuformen som Lantzs (2007 s.33) presenterar var inget felaktigt val men att prova intervjun och sedan utvärdera

den innan det blev skarpt läge hade nog intervjuplanen mått bra av. Kort sagt borde Ahrne och Eriksson-Zetterquists (2011 s.47) råd om att genomföra testintervjuer ha följts. Detaljer i intervjuerna hade möjligen kunnat bli bättre och även om de stora frågorna kvarställt så hade följdfrågorna troligtvis utvecklats till att skapa lite mer bredd och nyans. Det är dock lätt sagt nu i efterhand och egentligen är det brist på erfarenhet som ligger till grund för möjliga misstag. Bara genom många intervjuer kan en intervjuare skaffa sig den erfarenhet som krävs för att inte begå misstag. Därmed kan också frågan ställas hur stor skillnad testintervjuerna skulle haft för någon som aldrig tidigare utvärderat intervjuer. Insikter om att ändra intervjuerna hade kanske ändå inte kommit innan den avslutande bearbetningen.

6.2 Resultatet och den tidigare forskningen

Skola/YouTube

Enligt den tidigare forskning som belyses i kapitel 3:2 så är blended learning begreppet för det lärande av något som sker genom olika forum och lärmiljöer. I de texter där Zimmer (2015) och O'Byrne och Pytash (2015) tar upp ämnet är denna form av lärande oftast grundad i ett aktivt val från skolans sida, skolan väljer att bedriva blended learning. Men eftersom skolan inte ger informanterna i studien läxor som kräver användning av YouTube eller ens ger tips om det utbud som där finns, så har elevernas användande av YouTube inte någon del i den blended learning skolan eventuellt erbjuder. Men med det sagt så är fortfarande YouTube en del av det blended learning eleverna genomför på eget initiativ.

Ställs begreppet helt fritt från skolans mål och istället behandlar elevers egna val av lärprocesser så skapar eleverna alltså själva en lärmiljö präglad av blended learning. Eleverna i den här undersökningen väljer själva att kombinera sina lektioner i skolan, där de lär sig från lärarna, med att gå hem och på eget initiativ fördjupa sina lärdomar via YouTube. Här använder de sig alltså av en annan lärare, den digitala pedagogen (Georgii-hemming & Kvarnhall 2011) och med YouTube genom en asynchronous learning metod (Zimmer 2015; O'Byrne & Pytash 2015).

Studien har visat på tidigare forskning som tagit upp hur internet är en del av dagens utbildning i skolan av Jones och Cuthrell i *YouTube: Educational Potentials and Pitfalls* (2011). Men också McPhail tar upp det i *Informal and Formal knowledge: The curriculum conception of two rock graduates* (2013). Resultatet av denna studie visar dock att det inte sker inom sång och instrumentlärande, eleverna får noter i form av böcker och papper och inget kopplat till YouTube. Här kan nog lite kritik mot frågeställningens enformighet att bara fråga om YouTube vara på sin plats, att möjligheten till en kanske mer nyanserad bild skulle kunna framstå vid mer fördjupande frågor. Resultatet i denna studie visar alltså att elevers relation till YouTube bygger på eget initiativ och inte alls är en del av skolans instrument och sångundervisning.

Låtarna

Kanske skulle eleverna ändra sitt gemensamma svar på innehållet i de instruktionsvideos de väljer om skolan gav instruktioner om YouTube-användning. Eleverna i studien väljer alla att lära sig låtar och det är bara en av informanterna i intervjuerna som även lär sig annat, i enkäten var det några få till. Men det svaret på innehåll skulle möjligen kunna bli bredare om skolan hade synpunkter och bidrog med tips och läxor. Berk (2009 s.1-5) tar upp alla fördelar videor kan ha på lärandet och fördelarna med att blanda in dem i skolans undervisning. Här påverkar skolan via videos både elevers möjlighet till inläring och elevers motivation till att lära sig enligt författaren. Lärare som påverka vilka videor eleverna lär sig ifrån hemma skulle möjligen kunna öka elevens lärande och bredda de svar eleverna gav i intervjuerna till att även innehålla mer teknik och teori. Varför elever nu väljer att mest inrikta sig på specifika låtar kan dock vara på grund av lektionerna i skolan, att de i skolan får den teknik och teori de anser sig behöva. YouTube blir därför bara ett komplement till skolans lektioner. Waldron (2012) skriver i sin artikel *Youtube, fanvids, forums, vlogs and blogs* om hur personer som vill lära sig spela banjo vänder sig till ett community för att få lära sig, detta eftersom de i många fall inte kan hitta någon lärare att vända sig till i sitt närområde. Väl inne i communityn visar det sig sen att de lyckas finna lärare i närområdet som de sedan besöker 'offline' för att få lektioner av. Även om de fortfarande är kvar på communityn anses det mer värdefullt att få träffa en lärare

'offline' jämfört med det helt internetbaserade lärandet. Internet och YouTube blir bara ett komplement där specifika låtar är det som intresserar elever mest.

Mångfalden/kvalitén

De problem som uppkommer för elever på YouTube kan vara det som Jones och Cuthrell (2011 s.76-83) tar upp om kvalitéer och tillgänglighet, där lärare måste värdera och noga granska de videos som kommer från YouTube. Resultatet av den här studien visar emellertid på en positiv inställning till mångfalden på YouTube. Eleverna kan lätt klicka vidare om innehållet är bristfälligt eller inte passar dem till nästa instruktionsvideo som behandlar samma, eller ett annat, ämne. Här avgör alltså eleverna själva om instruktionsvideorna har något pedagogiskt värde för dem. Även kvalitén måste värderas av eleven gällande hur korrekt det som lärs ut är. Om lärare skulle bidra med att finna passande klipp kan mycket väl det vara ett positivt bidrag till eleverna, men att samtidigt lära eleverna att bli bättre på det egna värderandet av klippen är måhända viktigare i längden.

Självklarheten

När YouTube kom så var eleverna som medverkade i denna studie cirka åtta år. De tillhör därför den första generationen som under hela tonårsperioden och lite innan växt upp med YouTube. Som resultatet visar så känns det för eleverna som att YouTube är självklart och alltid funnits där. Varför de känner så kan bero på vad Burgess (2015 s.282) tar upp om YouTube, att det är en stor företagsmaskin som skapat ett forum där användarna kan se alla sina intressen. Eller som Georgii-Hemming och Kvarnhall (2011 s.144) skriver att någon på fem klick kan gå från att se någon spela tuba till ett klipp ur ett underhållningsprogram. Hela världen går att skåda via YouTube för eleverna, så varför inte även söka efter läromedel och lärare?

Smidigheten/öva

Resultatet visar på att eleverna upplever YouTube som ett smidigt sätt att öva, där eleven kan ta det i sitt eget tempo, stoppa och spola tillbaka så mycket eleven själv vill. I *The Internet as Teacher* (2014) tar författarna Thorgersen och Zandén upp problemet med motivation. I författarnas studie fick eleverna välja ett bi-instrument att lära sig behärska med hjälp av internet men det var bara ett fåtal

som genomförde studien och var med hela vägen med ett lyckat resultat. Det de flesta av medverkarna saknade var motivationen och de hade ingen som krävde något heller. Jämförs det med Waldrons (2012) studie där alla som författaren var i kontakt med och intervjuade lärde sig och verkade ha motivation. Viktigt att belysa är dock att Waldron (2012) till skillnad från Thorgersen och Zandén (2014) bara varit i kontakt med de som lyckats, de som försökt men gett upp är inte med i Waldrons (2012) artikel.

Den inre motivationen behöver vara hög för att en person ska lyckas om det inte finns någon som hjälper till (Thorgersen & Zandén 2014 s.242). Alla elever i den här studien upplever YouTube som ett positivt läromedel, men att de inte själva har någon som pushar dem betyder dock inte att de alla har denna inre motivation. Studien som gjorts kan inte visa på hur mycket de lärt sig från YouTube utan bara vad de tycker om att lära sig från plattformen.

Det informella och formella

Huruvida elevers användande av YouTube är formellt, icke-formellt eller informellt lärande verkar ligga i vem som får frågan. Informanterna i den här studien väljer själva att titta på instruktionsvideos eftersom de inte får dem som läxor från någon lärare. Det borde utesluta att det skulle vara formellt lärande om frågan går till Egidius (2008) *Psykologilexikon*. En annan faktor som pekar på att lärandet är informellt är att elevers lärande via YouTube inte har någon förankring i kursplaner. Därför skulle lärandet hamna i det informella facket. Men Egidius (2008 s.310) säger att informellt lärande ska vara spontant, oavsiktligt och utan mål vilket knappast beskriver hur informanterna i studien ser på sitt lärande via YouTube.

Eleverna i denna studie har ett mål, att lära sig en låt och väljer avsiktligt att vända sig till YouTube. Ibland kan det nog vara spontant på så sätt att de stöter på en låt medan de surfar på YouTube, men inte alltid. Kanske ska allt lärande som sker av eget intresse och nyfikenhet ses som informellt lärande. Folkestad (2006 s.143) delger oss en tanke om att informellt och formellt lärande istället skulle vara två poler och att formen av lärande sker där emellan. Den här förklaringen på begreppen passar mycket bättre in på vad eleverna i den här studien gör, där

eleverna utifrån sin egen vilja aktivt väljer något de själva vill lära sig. De hamnar därför klart och tydligt på den informella polens halvklot, eftersom det är helt utanför skolans regi. Det är dock betydligt närmare till ekvatorn än till den absoluta polen eftersom polen symboliserar det lärande eleverna inte ens reflekterat över att de lärt dig och att eleverna gör ett tydligt val. Jag skulle vilja kalla det för formellt-informellt lärande.

6.3 Vidare forskning

Finns det estetiska program där skolan aktivt försöker få sina elever att använda sig av YouTube? Vad är lärarnas syn på att använda YouTube på olika skolors estetiska program? Vidare forskning efter denna studie skulle kunna vara att komma i kontakt med ett flertal skolor med estetiska program. Här skulle frågan bli att undersöka om någon av skolorna aktivt använder sig av YouTube och varför de använder sig av resursen. I detta fall blir det lärarnas perspektiv på elevers användande av YouTube som undersöks och varför lärarna möjligen uppmuntrar sina elever till användande. En sådan studie skulle kanske även kunna svara på varför lärarna inte använder sig av YouTube som resurs i sin pedagogik.

Ett annat upplägg på vidare forskning skulle vara att fortsätta utifrån elevernas perspektiv. Ändras elevers övningsmönster med hjälp av YouTube på estetiska program som aktivt uppmuntrar sina elever till användande av resursen jämfört med skolor som inte uppmuntrar? Ändras instruktionsvideornas innehåll för elever som går på ett estetiskt program som uppmuntrar användande av YouTube jämfört med en skola som inte uppmuntrar? En sådan studie skulle sätta sig i jämförelse till denna studie som nu gjorts och möjligen svara på vad uppmuntran från skolan skulle kunna bidra till vid aktivt användande av YouTube.

7 Referenser

Här följer all den litteratur som studien lutar sig mot. Först böcker och artiklar och sedan internetreferenser.

7.1 Böcker och Artiklar

Ahrne, Göran & Eriksson-Zetterquist, Ulla (2011). Intervjuer. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter, red: *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber, s.36-57

Berk, Ronald A. (2009). Multimedia teaching with video clips: TV, movies, YouTube, and mtvU in the college classroom. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*. 5:1, s.1-21.

Burgess, Jean & Green, Joshua Benjamin (2009). *YouTube: online video and participatory culture*. Cambridge: Polity

Burgess, Jean (2015). From Broadcast yourself' to 'Follow your interests': Making over social media. *International Journal of Cultural Studies*. 18, 3. uppl, s.281-285.

Egidius, Henry (2008). *Psykologilexikon*. 4, utvidgade utg. Stockholm: Natur och kultur

Folkestad, Göran (2006). Formal and informal learning situations or practices vs formal and informal ways of learning. *British Journal of Music Education*. 23:2, s.135-145

Georgii-Hemming, Eva & Kvarnhall, Victor (2011). Youtube som musikalisk erfarenhet. I Claes Ericsson, Monica Lindgren, red: *Perspektiv på populärmusik och skola*. Lund: Studentlitteratur, s.143-164

Jones, Troy & Cuthrell, Kristen (2011). YouTube: Educational Potentials and Pitfalls. *Computers in the Schools*. 28:1, s.75-85.

Lantz, Annika (2007). *Intervjumetodik*. 2, omarb. uppl. Lund: Studentlitteratur

McPhail, Graham (2013). Informal and Formal knowledge: The curriculum conception of two rock graduates. *British Journal of Music Education*. 30:1, s.43-57

O'Byrne, W. Ian & Pytash, Kristine E (2015). Hybrid and Blended learning: Modifying Pedagogy Across Path, Pace, Time and Place. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*. 59:2, s.137-140.

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2011). Att analysera kvalitativt material. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter, red: *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber, s.194-210

Thorgersen, Ketil & Zandén, Olle (2014). The Internet as Teacher. *Journal of Music, Technology & Education*. 7:2 s.233-244.

Trost, Jan (2012). *Enkätboken*. 4, uppdaterade och utök. uppl. Lund: Studentlitteratur

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Waldron Janice (2012). Youtube, fanvids, forums, vlogs and blogs: Informal music learning in a convergent on- and offline music community. *International journal of music education*. 31:1, s.91-105.

7.2 Internetreferenser

<http://www.psykologiguiden.se/www/pages/?Lookup=informellt%20%E4rande>
(2016-01-14)

<https://www.youtube.com/yt/about/> (2016-01-12)

Zimmer, Scott (2015). *Blended Learning*. Research Starters: Education (Online Edition), Research Starters, EBSCOhost. (2016-02-07)

7.3 Intervjuerna

Intervju med Stevie 18/1 2016

Intervju med Lee 18/1 2016

Intervju med Alex 27/1 2016

Intervju med Kim 20/1 2016

Intervju med Robin 18/1 2016

8 Bilagor

Bilaga A Enkätundersökning kring youtube som övningsverktyg

Enkätundersökning kring YouTube som övningsverktyg

Skola:	Klass:
Huvudinstrument:	Eventuellt bi-instrument:

Har du flera huvud- eller bi-instrument, välj endast ett instrument per kategori och i så fall de instrument du anser dig öva mest på.

YouTube som övningsverktyg

Om du använder YouTube i ditt instrumentövande. Vilka typer av innehåll brukar dessa videolektioner behandla?

- Spelteknik
- Specifika låtar
- Skalor/arpeggion
- Annat: _____

Hur ofta har du använt dig av en YouTube-video vid övandet på ditt huvudinstrument? *(Alltså i form av videolektioner.)*

- Någon gång i veckan
- Någon gång i månaden
- Mer sällan
- Aldrig

Hur ofta har du använt dig av en YouTube-video vid övandet på ditt bi-instrument? *(Alltså i form av videolektioner.)*

- Någon gång i veckan
- Någon gång i månaden
- Mer sällan
- Aldrig

Om du INTE använder YouTube i ditt instrumentövande: *varför?*

- Bristfälligt med lektioner som intresserar mig.
- Finns inget för mitt instrument.
- Har inte tänkt på det.
- Annat: _____

Deltagande

Skulle du vara villig att ställa upp på en intervju kring detta ämne? (*Oavsett hur du har svarat är du intressant för denna studie.*)

JA NEJ

Om JA, fyll i ditt för- & efternamn så kontakter vi dig snarast och bestämmer tid för intervju.

Förnamn:	Efternamn:
----------	------------

Bilaga B Intervjufrågor kring youtube som övningsverktyg

Bakgrund *

- Spelar/sjunger du mycket på fritiden?
- Vad spelar/sjunger du för musik?
- Spelar/sjunger du i band?
 - Använder ni eller någon i bandet instruktionsklipp från YouTube?

Anledning

- Vad fick dig att vända dig till YouTube som informationskälla?
 - Kompisar, föräldrar, lärare etc.
 - Är det skolrelaterat?
 - Har du sökt dig dit på egen hand?
 - Är det av någon annan anledning?
- Ser du YouTube som ett komplement till din undervisning i skolan, eller något som bara faller under egna intressen på fritiden?
 - Får du läxor som kräver YouTube?

Miljö**

- Hur ser det oftast ut runt omkring dig när du övar med YouTube?
 - Var sitter du?
 - Hur sitter du?
 - Vilket använder du: datorn/mobil/surfplatta?
 - Vart befinner sig datorn/mobil/surfplatta?
 - Hörlurar/högtalare?
 - Sitter du ensam?

Metod**

- Kan du berätta hur du går till väga när du tränar in något via YouTube?
 - Har du någon särskild metod?
 - Tar du det ett litet stycke åt gången?
 - Försöker du härma direkt?
 - Tittar du först igenom utan att spela?

Tid**

- Hur ofta övar du till YouTube?
- Känner du att du har tid till det?
- Hur mycket tid går det åt varje gång?
- När på dygnet?
- Känns tiden du sitter bra?
 - Skulle du vilja sitta oftare eller mindre?

Fördelar/Svårigheter

- Vad ser du för fördelar med att använda YouTube?
 - Åtkomlighet?
 - Utbudet?
 - Skicklighet hos lärare?
- Ser du några nackdelar?
 - Åtkomlighet?
 - Utbudet?
 - Skicklighet hos lärare?

Frågor för att inleda intervjun genom att skapa trygghet och bekvämlighet.

Frågor som ingick i samarbetet men som inte grundar sig på denna uppsats syfte.